

Aktuel Ældre- og Sundhedspolitik marts 2025

Robotstøvsugere udbredes stadig i kommunerne

I anledning af, at 66 kommuner nu har indført robotstøvsugning i deres kvalitetsstandard om rengøring, har Ældre Sagen i et større medie udtalt, at tallet desværre ikke er overraskende, da det er en udvikling, der har stået på igennem længere tid. Det er Ældre Sagens holdning, at det skal være frivilligt, om man vil benytte teknologien, da nogle ikke er i stand til at betjene den og/eller er utrygge ved at bruge robotstøvsuger.

I 2024 gennemførte Epinion en befolkningsundersøgelse for Ældre Sagen. Her gav 79 pct. af de adspurgte udtryk for, at ældre selv skal kunne til- og fravælge brug af velfærdsteknologi. Den nye ældrelov giver kommunerne mulighed for at yde støtte til køb eller udlån af robotstøvsugere, hvilket vi håber, at mange kommuner vil begynde at gøre, da det for nogle ældre mennesker er en stor udgift at skulle anskaffe en robotstøvsuger.

Antal klager over borgernær sygepleje er eksploderet

I 2017 var der seks klager over borgernær sygepleje, dvs. sundhedsfaglig behandling i ældreplejen. I 2020 var tallet 134, og i 2024 var tallet steget til 276 klager.

Ældre Sagen har kommenteret den voldsomme udvikling og peget på, at ældreplejen er presset af, at der er flere ældre, der udskrives hurtigere fra hospitalet, at der mangler sundhedsfaglige kompetencer i kommunernes ældrepleje, og at der er rekrutteringsproblemer og manglende sammenhæng i sundhedsvæsenet. Billedet er genkendeligt i Ældre Sagens medlemsrådgivning, der hver uge hører flere eksempler på, at den kommunale ældrepleje fx glemmer at give medicin, overser symptomer på alvorlig sygdom, tegn på underernæring eller infektion, og at der mangler træning og genoptræning osv.

Den nye ældrelov, der træder i kraft 1. juli, rummer gode elementer, men det er bekymrende, at den skal fungere med udgangspunkt i en ældrepleje, der er nedslidt i efter årevis med besparelser.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Kortlægning af pårørendes vilkår i Danmark

I et samarbejde mellem VIVE, Danske Patienter og Tryk Fonden er der blevet gennemført en national kortlægning af pårørendes vilkår på tværs af sygdomsgrupper. Undersøgelsen bekræfter meget af den viden, Ældre Sagen har indsamlet gennem tiden. Nemlig at pårørende ikke alene yder en stor indsats og bærer et stort ansvar for deres nærmestes velbefindende, men også at pårørendes eget liv i høj grad bliver påvirket på flere måder. Fx har en ud af fire pårørende svært ved at koncentrere sig om arbejdet, og to ud af fem bruger feriedage for at kunne varetage deres omsorgsopgaver. Rapporten viser også, at hele 60 pct. af pårørende føler, at de konstant skal kæmpe for at få den nødvendige hjælp til deres kære. Mange oplever at stå alene med opgaver som praktisk koordinering og kommunikation med offentlige instanser. Hver fjerde pårørende bruger 4-9 timer om ugen på disse opgaver, og 10 pct. bruger mere end 10 timer om ugen.

Undersøgelsens resultater understøtter Ældre Sagens politiske mærkesager på området. Der er behov for omsorgsdage med løn, lovkrav om støtte til pårørende og målrettede tilbud til pårørende i kommunerne som fx pårørendevejledere. Den nationale kortlægning understreger, sammen med de voksende rekrutteringsproblemer og den dalende velfærd, behovet for at passe godt på pårørende. Med ældrereform og sundhedsreform på trapperne er der nu et endnu stærkere fundament at stå på, når vi skal sikre, at pårørende får den støtte, de behøver.

Flere ældre søger hjælp til at styrke deres it-kompetencer

Ældre Sagen har i et lokalt medie udtalt sig om stigningen i antallet af ældre, der søger hjælp hos både Ældre Sagen og FOF i Sønderjylland for at styrke deres it-kompetencer. Det blev pointeret, at det er vigtigt at kunne tale med og få hjælp af et menneske, når det digitale driller. Ikke kun ældre, men mennesker i alle aldre kan være digitalt udfordrede. Og selvom man muligvis tidligere i livet har mestret de digitale løsninger, kan der med alderen opstå fysiske og/eller kognitive udfordringer, der gør det svært ved at begå sig digitalt.

Ældre Sagen har pointeret, at hvis der er et ønske om, at befolkningen skal anvende digitale løsninger, er det rimeligt at forvente, at både offentlige og private aktører designer brugervenlige løsninger med god support.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Underernæring – og madens kvalitet

En ny rapport fra konsulenthuset Menon Economics viser, at der er mere end 200.000 danskere, der er underernærede, og at dette medfører meromkostninger i sundhedsvesenet på 14,5 mia. kr. Hertil kommer naturligvis de menneskelige omkostninger i form af dårligere helbred og livskvalitet.

Analysen har fået flere medier til at sætte fokus på kvaliteten af den mad, der leveres til ældre mennesker i eget hjem og på plejehjem. Ældreministeren har bl.a. på TV2 spist den mad, der mange steder leveres til ældre i eget hjem syv dage om ugen.

Underernæring er et udbredt problem blandt ældre. Der er mange årsager, og der skal derfor flere initiativer til for at løse problemet. Ældre Sagen mener, at der først og fremmest kræves en langt mere målrettet og forpligtende indsats, hvor personer i risiko for underernæring opspores, og at der over for den enkelte tilrettelægges en ernæringsfaglig indsats, der er målrettet denne persons situation.

Derudover er det naturligvis vigtigt, at maden er nærende, og at den – især for småtspisende - fremstår appetitlig og indbydende. Endelig er det vigtigt med fleksibilitet og selvbestemmelse samt gode muligheder for at spise sammen med andre.

Ministeren er på baggrund af debatten om den såkaldte ældremad blevet indkaldt i samråd. Der igangsættes desuden, som en del af ældreformen, en større bruger-tilfredshedsundersøgelse af madens kvalitet.

Ældre Sagen foreslår købekraftsgaranti af folkepensionen og andre forsørgelsesydelse

I perioder, hvor inflationen og lønstigninger pludselig bliver høje, halter pensionen bagefter. Det sker, fordi pensionen først bliver justeret to år efter lønstigningerne på det private arbejdsmarked. Ældre Sagen mener, at dette er for længe at vente og ønsker derfor at sikre folkepensionister og andre overførselsindkomstmodtagere mod pludselig inflation ved at indføre en såkaldt købekraftsgaranti.

Generelt er princippet om, at overførselsindkomster følger lønnen fornuftigt, men i tider med en brat stigning i inflation kan det give mening at regulere med priserne. Ældre Sagen foreslår, at købekraften skal sikres ved, at der sker en ekstraordinær

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

forhøjelse af pensionen i de særlige tilfælde, hvor stigningen i priserne er mere end 1 pct. point højere end stigningen i lønreguleringen. Den ekstraordinære forhøjelse vil sikre pensionisternes købekraft og betyde, at de kan komme godt igennem perioder med høj inflation på værdig vis. Denne ekstraregulering ”tilbagebetales” over de følgende år ved at nedsætte reguleringen, hvis den er højere end stigningen i forbrugerpriserne.

Ældre sagen holder møder med relevante politikere på Christiansborg om dette.

Åbent samråd om genindførelse af modregning af dagpenge og efterløn mv.

Sidste forår fremsatte regeringen et lovforslag, der betyder, at en ægtefælles eller samlevers efterløn, sygedagpenge mm. i modsætning til tidligere i nogle tilfælde medfører modregning i ægtefællens/samlevers pension eller ældrecheck. Begrundelsen for lovændringen var it-mæssige udfordringer for den automatiserede pensionsberegning hos Udbetaling Danmark. Ændringerne trådte i kraft i januar i år, og Ældre Sagen arbejder stadig videre for at ændre dette, da det stiller nogle ældre dårligere.

Beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen er kaldt i samråd om sagen, og Ældre Sagen deltager sammen med et af de mange medlemmer, som har henvendt sig til os. Det drejer sig om en 76-årig kvinde fra Ballerup, der har mistet sin ældrecheck, fordi hendes mand er blevet syg og er kommet på sygedagpenge.

Bekymrende udvikling i klagesager om seniorpension

Ældre Sagen har sendt et brev til beskæftigelsesministeren i forbindelse med en bekymrende udvikling i klagesager om seniorpension. Sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen på seniorpensionsområdet er de seneste år steget markant. Samtidig ser vi en bekymrende tendens med en stigende andel af sager, der behandles i Ankestyrelsen, som resulterer i enten hjemvisning eller omgørelse af afgørelsen.

Seniorpensionen er en hjørnesten i det danske tilbagetrækningssystem. En velfungerende seniorpensionsordning, som er rimelig og fair, er en absolut forudsætning for en bredere folkelig accept af en stigende folkepensionsalder. Vi har derfor foreslået ministeren to konkrete tiltag:

1. Mulighed for at klage over lang sagsbehandlingstid i Ankestyrelsen samt indførelse af økonomisk godtgørelse ved urimelig lang sagsbehandlingstid
2. Reduktion af Ankestyrelsens sagsbehandlingstid til maksimalt otte uger.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

PostNord dropper brevomdeling og nedlægger deres postkasser

6. marts 2025 offentliggjorde PostNord, at de ikke længere vil omdele breve (kun pakker og breve sendt som pakker), og at de ligeledes nedlægger de røde postkasser.

Ældre Sagen har udtalt sig til flere medier og udtrykt vores bekymring for udsatte ældres rettigheder, og vores ønsker om, at muligheder for en forsat god dækning af den fysiske postbetjening fastholdes. I dag er 207.000 mennesker fritaget for digital post. For Ældre Sagen er det ikke afgørende, hvem der leverer den fysiske post, men at man forsat kan være tryk og sikker på, at posten kommer rettidigt frem, og at den kan indleveres i nærheden af, hvor man bor. For mennesker, der ikke modtager digital post, er det livsvigtigt, at fysiske breve med fx sygehusindkaldelser og vaccinetilbud kommer frem i god tid. De skal også nå fx at give rettidige indsigelser på vigtige beskeder som fx ændringer i deres hjemmehjælp. Det kræver, at der forsat er velfungerende fysisk postomdeling og indleveringsmuligheder til dem, som afhængige af den. Når postkasserne nedlægges, kan det skabe udfordringer for de ældre borgere, som er mindre mobile eller ikke er vant til digitale løsninger. Ældre Sagen er desuden bekymret for, at de, som ikke modtager digital post, kan blive pålagt ekstra udgifter for at modtage fysisk post, og følger udviklingen nøje.